

यज्ञम् (von 1. यज्ञ् n. Verehrung: अग्नये नभाकवदिन्द्रायामि यज्ञसा गिरा RV. 8,40,4. = याम Si.)

यज्ञा (wie eben) f. N. pr. einer neben Sitā, Çamā, Bhūti genannten Genie Pān. Gṛh. 2,17.

यज्ञाक (wie eben) adj. = दानकर्तार Spender Uṇādis. im ÇKDn.

यैज्ञि (wie eben) Uśēval. zu Uṇādis. 4,117. 1) das Opfern: दानमध्ययने यज्ञि: M. 10,79. — 2) die Wurzel यज्ञ् Çāp. 66. Schol. zu Kāṭ. Çā. 101, 3, v. l. — 3) nom. ag. verehrend, opfernd in देव°.

यज्ञिन् (wie eben) nom. ag. Verehrer, Opferer MBh. 12,10880.

यैज्ञिष्ठ (wie eben mit dem suff. des superl.) adj. am besten —, am meisten verehrend oder opfernd RV. 1,36,10. हेतार Agni 58,7. 127, 2. 149,4. 3,10,7. यज्ञिष्ठेन मनसा यत्ति देवान् 14,5,4,2,1. 5,14,2. देवानामृत यो मर्त्यानां यज्ञिष्ठः स प्र यज्ञतामृतावा 6,15,18. — Vgl. यज्ञियम् यज्ञिष्णु (von 1. यज्ञ् adj. der den Göttern huldigt, — opfert MBh. 13,5148. यज्ञियम् (wie eben mit dem suff. des compar.) adj. besser —, mehr verehrend oder opfernd, ausgezeichnet verehrend: अग्रे यज्ञस्व कृषिषा यज्ञियान् RV. 2,9,4. 3,4,8. 13,5,19,1. 5,1,5. न त्वेहाता पूर्वा अग्रे यज्ञियान् 3,5,6,11,1. मन्त्रो हेता नित्यो वाचा यज्ञियान् 10,12,2.

यज्ञु (von 1. यज्ञ् m. N. eines der zehn Rosse des Mondes Vjāpi beim Schol. zu H. 104.

यज्ञुर्मय adj. aus Jaḡus bestehend Ait. Br. 1,22. Çat. Br. 4,3,4,5. 10, 5,4,5. KAUSH. Up. 2, 6. MBh. 13,1085 (ed. Bomb. besser यज्ञुर्मयित् st. यज्ञुर्मय). Mān. P. 78,12. 102,10. 19.

यज्ञुर्लक्ष्मी (यज्ञुस् + लक्ष्) f. Bez. eines best. Spruches Ind. St. 10,78. 101. 104. — Vgl. लक्ष्मीयज्ञुस्.

यज्ञुर्वेद (यज्ञुस् + विद्) adj. H. 819. der Opfersprüche —, Weisprüche kundig AV. 12,1,38. M. 12,112.

यज्ञुर्विधान (यज्ञुस् + वि°) n. Titel eines Werkes Verz. d. B. H. No. 1173.

यज्ञुर्वेद m. der Veda der Jaḡus TBr. 3,12,9,1. Ait. Br. 5,28. Çat. Br. 11,5,8,3. fgg. 12,3,4,9. Āçv. Çā. 10,7,2. Çāñh. Çā. 3,21,3. Gṛh. 1,25. Ind. St. 3,266. M. 4,124. VP. 276. 279. fgg. Kāṭhā. 49,157. Verz. d. Oxf. H. 54,b,5. s. 15. 55,a,6. 88,b,30. 265,b,25. H. 249. Wbha. Lit. 83. fgg. °आह n. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 384,b, No. 476.

यज्ञुर्वेदिन् adj. mit dem Jaḡurveda vertraut Kull. zu M. 3,145. यज्ञुर्वेदिवेषोत्सर्गतह्व Verz. d. Oxf. H. 290, a, No. 697. यज्ञुर्वेदिआहृतह्व 291,b, No. 706.

यज्ञुःशाखिन् adj. mit einer Çākhā des Jaḡurveda vertraut Verz. d. B. H. No. 1278.

यज्ञुष in ऋयज्ञुष n. sg. der Rg- und der Jaḡurveda P. 5,4,77.

यज्ञुष्क am Ende eines adj. comp. von यज्ञुस् in ष°.

यैज्ञुष्कृत (यज्ञुस् + कृत) adj. mit einem Opferspruch geweiht TS. 5,2,9, 2. Çat. Br. 1,2,1,6. 3,8,2,18. 6,5,2,6. 7. ष्रै° ebend. und Lit. 9,12,12.

यैज्ञुष्कृति (यज्ञुस् + कृ°) f. Weihe mit einem Spruch TBr. 3,8,2,2. TS. 5,1,2,1. Çat. Br. 13,1,2,1.

यज्ञुष्क्रिया (यज्ञुस् + क्रि°) f. eine mit Jaḡus verbundene Handlung Kāṭ. Çā. 1,10,18.

यज्ञुष्म n. superl. von यज्ञुस् Kāç. zu P. 8,3,101.

यज्ञुष्तर n. compar. von यज्ञुस् Schol. zu AV. Prāt. 2,83 und zu P. 8,3,101.

यज्ञुष्म (von यज्ञुस् adv. von Seiten des Jaḡus, in Beziehung auf das J., im Gebiete des J. Çat. Br. 4,1,2,7. 4,2,11. 6,2,1. 5,1,2,10. यदि न सक्तो वा यज्ञुष्टो वा सामतो वा यज्ञो ह्यलेत् 11,5,8,5. 6. Āçv. Çā. 1,12, 32. Kāñd. Up. 4,17,5.

यज्ञुष्ठा f. nom. abstr. von यज्ञुस् Kāç. zu P. 8,3,101. यज्ञुष्ठा n. dass. ebend. Vor. 7,25.

यज्ञुष्पति (यज्ञुस् + प°) m. der Herr der Opfersprüche, Bez. Viṣṇu's Bāle. P. 4,19,11.

यज्ञुष्पात्र (यज्ञुस् + पात्र) n. gaṇa कस्कादि zu P. 8,3,18.

यैज्ञुष्मन् (von यज्ञुस्) adj. von einem Weispruch begleitet: पयस् Nir. 11,43. इष्टकाः Bez. gewisser Backsteine beim Agnikājana Ait. Br. 5,28. Çat. Br. 6,1,2,25. 7,3,2,25. 8,7,2,8. 10,4,2,5. 14.

यज्ञुष्य (wie eben) adj. zum Cult gehörig AV. 10,5,15.

यैज्ञुस् (von 1. यज्ञ् Uṇādis. 2,118. 1) n. a) heilige Schew, Verehrung: बर्हिरेव यज्ञुषा रत्नमाणा RV. 5,62,5. नि यदासु यज्ञुर्धे 8,41,8. विश्वे देवा अन्तु तते यज्ञुर्गुः 10,12,8. — b) Verehrung so v. a. Opferhandlung: यज्ञुरा गमिष्टम् RV. 10,106,8. यज्ञुःसुत (= यज्ञसुत nach Durga) Nir. 11,4. — c) Weispruch, Opferspruch, als technische Bez. der von den Hymnen (सूच्य) und Gesängen (सामन्) unterschiedenen liturgischen Worte. RV. 10,90,9. यज्ञुषि यज्ञे समिधः स्वाहा AV. 5,26,1. 9,6,2. VS. 1,30. 4, 1. 19,28. Ait. Br. 1,29. 8,13. fg. TS. 5,5,2,1. गावोयुक्तं चरुमेतेन यज्ञुषा चरुमायामिष्टकायां निर्दध्यात् 9,4. (अनुकोत्) यज्ञुषान्यतूष्णीमन्यत् TBr. 2,1,2,8. 2,9. येन मलेषा जुहोति तय्यजुः Çat. Br. 2,3,8,17. बह्वी वै यज्ञुष्वाशीः 1,2,1,7. 2,5,2,2. अचारिषुर्जुर्भिः 4,6,9,20. त्रेधा विकृता वाग्धो यज्ञुषि सामानि 6,5,2,4. 10,2,4,6. शुक्लानि 14,9,4,33. Lit. 4,1,5. 25. 8,4. Kāṭ. Çā. 1,3,1. यज्ञुर्युक्तं unter Aufzuegung eines Spruchs geschirrt 14,3,16. KAUSH. Up. 1,5. VS. Prāt. 1,132. 4,76. RV. Prāt. 11,37. 16,6. 8. सक्वसाम यज्ञुरेव च Bhāg. 9,17. ऋयज्ञुषी M. 4,123. सामयज्ञुषी AK. 1,1,5,4. यज्ञुषि P. 6,1,117. यज्ञुषि काठके 7,4,38. ऋग्भिर्-यज्ञुर्भिः सामभिर्धर्वाङ्गिरसैरपि Hariv. 1323. M. 11,264. Sūras. 12,17. Varāh. Bhā. S. 48,31. यज्ञुषो शतरुद्रियम् MBh. 13,915. Verz. d. Oxf. H. 54,b,9. 16. 56,a,11. संदिता यज्ञुषाम् 55,a,7. M. 11,262. Bāle. P. 1,4,21. यज्ञुषो पतिः 3,14,8. 4,1,6. यज्ञुःआह Verz. d. Oxf. H. 289, b, No. 693. — 2) m. N. pr. eines Mannes Kāṭhā. 73,108. — Vgl. इष्ट°, हि°, समिष्ट°, स्तम्ब°.

यज्ञुस्तात् (von यज्ञुस्) adv. Schol. zu AV. Prāt. 2,83.

यज्ञुदर (यज्ञुस् + उदर) adj. die Jaḡus zum Bauche habend KAUSH. Up. 1,7.

यज्ञे (von 1. यज्ञ् m. P. 3,3,90. Vor. 26,180. Gottesverehrung im weitesten Sinne; sowohl a) Verehrung in Worten der Andacht, Preis, Huldigung (so in der alten Sprache gebraucht, vgl. jaçna im Zend), als b) Gottesdienst, Weihehandlung, Opfer; diese Bed. wird herrschend. NAIGH. 3,17. AK. 2,7,13. H. 820. an. 2,78. HAL. 2,259. a) उप्यं स्तोषाम यज्ञे: RV. 7,2,2. ब्रह्मन् यज्ञ 1,10,4. यज्ञ, वचस् 91,10. 131,2. 156,1. 2,35,12. 5,12,6. यज्ञं गिरौ जरितुः सुष्टुतिं च 43,10. प्र यज्ञं यज्ञियेभ्यो दिवो अर्चा मरुद्भिः 52,5. जरितुः सवो यज्ञो जिगाति चेतनः 3,12,2. 6,2,2. 3,2. 6,1. उक्थं नवीयो जनपस्व यज्ञे: 18,15. 20,10. 21,4. 34,2. 48,1. 8,60,10. 78,6. सोम, कृविस्, यज्ञ 10,14,13. यज्ञेन यज्ञमव यज्ञियः सन् 3, 32,12. VS. 6,26. — b) सं यज्ञेषु पिबधम् RV. 7,37,2. 70,6. 1,13,12. 34,